

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและการดำรงอยู่อย่างยั่งยืน ของหอศิลป์เชิงพาณิชย์

Factors Affecting the Success and the Sustainable Existence of Commercial Art Gallery

เยาวภาพันธุ์ พงษ์จงมิตร¹ / อัมภาศรี พอค้า^{2*}

Yaowapapan Pongchongmit / Ampasri Phokha

¹ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Faculty of Administrative Science, Kalasin University

^{2*} คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Faculty of Administrative Science, Kalasin University

*Corresponding author's E-mail: Ampasriphokha@gmail.com

Received: January 27, 2025

Revised: March 21, 2025

Accepted: March 22, 2025

DOI: <http://doi.org/10.14456/jhusoc.2025.2>

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ และ 2) เพื่อพัฒนารอบแนวคิดการจัดการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ให้ประสบความสำเร็จ และดำรงอยู่อย่างยั่งยืน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ศิลปิน เจ้าของ ผู้จัดการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหอศิลป์ จำนวน 7 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอ้างอิงด้วยบุคคล และผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ตรวจสอบความเชื่อถือได้ด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า โดยใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง และนักวิจัยหลายคนวิเคราะห์ตีความข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการศึกษาพบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของ

หอศิลป์เชิงพาณิชย์ ดังนี้ 1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ การสร้างอัตลักษณ์ การจัดการด้านสถานที่ การจัดนิทรรศการและกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ ภัณฑารักษ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ การสื่อสารการตลาด และความเชื่อมั่นและความตั้งใจของเจ้าของในการประกอบการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ และ 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี และการสนับสนุนจากรัฐบาล

คำสำคัญ: ปัจจัยความยั่งยืน, ปัจจัยความสำเร็จ, หอศิลป์, หอศิลป์เชิงพาณิชย์

Abstract

This qualitative research aimed: 1) to identify the key factors affecting the success and the sustainable existence of commercial art gallery, and 2) to develop a management framework to ensure their long-term viability. Data were collected from seven key informants comprised artists, gallery owners, gallery managers, and stakeholders. Participants were selected through a snowball sampling method, using semi-structured interviews. The data reliability was ensured through triangulation by using data from multiple sources and researchers in order to analyze and interpret the data. The analysis employed interpretative methods and inductive reasoning. The key factors identified as essential for the success and the sustainable existence of commercial art galleries were as follows: 1) internal factors, including identity creation, facility management, exhibition and workshop, curators, facilities and services, marketing communications, and the owners' confidence and commitment, and 2) external factors, including technological advancements and government support.

Keywords: art gallery, commercial art gallery, success factors, sustainable factors

บทนำ

ศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทยได้ปรากฏชัดขึ้นนับตั้งแต่ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ศิลปินชาวอิตาลี (ชื่อเดิม กลอราโด เฟโรซี) เข้ามารับราชการเป็นช่างปั้น ประจํากรมศิลปากร เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2466 ได้รับมอบหมายให้วางหลักสูตร วิชาจิตรกรรม และประติมากรรม เพื่อใช้ในโรงเรียนประณีตศิลปกรรม สังกัดกรมศิลปากร ซึ่งต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2486 (Apichatkriengkrai, 2016) ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้เสนอแนะให้ กรมศิลปากรจัดการประกวดศิลปกรรมแห่งชาติขึ้นเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2492 โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเคลื่อนไหวในวงการศิลปะ กระตุ้นการสร้างสรรค์ผลงาน ของศิลปินชาวไทย สร้างการรับรู้ในงานศิลปะสมัยใหม่ให้กับประชาชนทั่วไปใน ประเทศ และยกระดับมาตรฐานของศิลปะไทยให้ทัดเทียมชาติตะวันตก (Rohitasuk, 2014) หลังการประกวดได้มีการจัดแสดงผลงานร่วมกัน ห้องแสดงผลงานศิลปะจึง เกิดขึ้นในนาม หอศิลป์ ซึ่งนอกจากหอศิลป์จะถูกใช้ในการแสดงผลงานศิลปกรรม แล้ว ยังมีหน้าที่ในการอนุรักษ์ศิลปวัตถุทางด้านทัศนศิลป์ อันถือเป็นมรดกทาง ศิลปวัฒนธรรมของชาติด้วย (Mukdamanee, 2012)

จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีความพยายามผลักดันให้เกิดหอศิลป์ขึ้นหลายแห่ง เนื่องจากหอศิลป์ถือเป็นศูนย์กลางในการพบกันระหว่างศิลปิน ผู้ชม และนักสะสม ผลงานศิลปะ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และ กระบวนการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่ของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์ในหลาย ปัจจัย ได้แก่ การจัดนิทรรศการ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ มัคคุเทศก์หรือนักสื่อความหมาย การออกแบบกิจกรรมที่เน้นสร้างความสนุกสนาน การจัดการ ทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ การออกแบบภูมิทัศน์ การสร้างอัตลักษณ์ การบริการ และการส่งมอบบริการแก่นักท่องเที่ยว การจัดการวัฒนธรรม และการส่งมอบ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตปัจจุบัน (Thongkamnush et al., 2021)

ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Promso and Wannajun (2019) พบว่า ปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ ได้แก่ ความมุ่งมั่นของศิลปินที่ต้องการสร้างประโยชน์ให้แก่วงการศิลปะ ศิลปินเป็นที่ยอมรับของสังคม หอศิลป์มีความเคลื่อนไหวอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ภาครัฐมีการส่งเสริมและสนับสนุนหอศิลป์ในฐานะแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปะวัฒนธรรมที่สำคัญของชุมชน สอดคล้องกับ Tiptong (2020) พบว่า การพัฒนาบ้านศิลปินให้เป็นแหล่งเส้นทางท่องเที่ยว มีปัจจัยสำคัญของความสำเร็จ ได้แก่ ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และศักยภาพด้านศิลปิน หรืออัตลักษณ์ของศิลปิน นอกจากนี้ Petrides and Fernandes (2020) ยังพบว่า การประกอบการหอศิลป์ต้องใช้ทักษะด้านผู้ประกอบการ และการตลาด การปลูกฝังความสัมพันธ์กับศิลปิน กลยุทธ์การสร้างตราสินค้า การจัดการชื่อเสียงของศิลปิน และการจัดการด้านชื่อเสียงของหอศิลป์ให้เป็นที่รู้จักมีชื่อเสียงที่ดี และมีอัตลักษณ์ อีกทั้ง Supanakorn (2018) พบว่า การบริหารจัดการพื้นที่ด้วยการผสมผสานกับธุรกิจอื่น ๆ ไม่ขัดแย้งกับการค้าขายงานศิลปะเพียงอย่างเดียว เป็นการรวบรวมธุรกิจหลายประเภท รวมทั้งงานศิลปะหลายแขนงเข้าไว้ด้วยกัน เป็นปัจจัยหลักที่จะช่วยให้หอศิลป์เชิงพาณิชย์สามารถดำรงอยู่ ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้หอศิลป์เชิงพาณิชย์มีความสำเร็จ และสามารถดำรงอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญา เป็นแหล่งหลักฐานของวิถีชีวิตในอดีต และปัจจุบัน รวมถึงเป็นแหล่งเรียนรู้ และผลิตชิ้นงานศิลปะที่สร้างคุณค่าทางอารมณ์ และเศรษฐกิจ

จากข้อมูลจำนวนหอศิลป์ในประเทศไทยที่รวบรวมโดยศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร เมื่อปี พ.ศ. 2566 พบว่า มีจำนวน 1,600 แห่ง โดยเป็นหอศิลป์เชิงพาณิชย์ที่จัดแสดงผลงานศิลปะด้านทัศนศิลป์ อันประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ศิลปะแนวประเพณี ศิลปะแนวสื่อผสมและศิลปะแนวจิตว่าง ศิลปะเชิงความคิด และศิลปะการแสดงสด เพียง 46 แห่ง (Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre, 2023) และเมื่อผู้วิจัยได้ทำการทวนสอบข้อมูล พบว่า หอศิลป์ที่ดำเนินกิจการในเชิงพาณิชย์ และดำเนินกิจการเป็นเวลามากกว่า 5 ปี มีเพียง 10 แห่งเท่านั้น จากเหตุ

ดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ และเพื่อพัฒนารอบแนวคิดอันจะนำไปสู่หลักการบริหารจัดการที่ดี สามารถเป็นสื่อกลางที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ผลงานศิลปะจากผู้สร้างสรรค์สู่ผู้ชม เป็นแหล่งถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาติ รวมถึงเป็นแหล่งเรียนรู้และผลิตชิ้นงานศิลปะที่สร้างคุณค่าทางอารมณ์และเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์ เชิงพาณิชย์
2. เพื่อพัฒนารอบแนวคิดการจัดการจัดการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ให้ประสบความสำเร็จ และดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถตอบคำถามงานวิจัย โดยเริ่มต้นจากปัญหาการวิจัย แล้วจึงวางแผนการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วางแผนการวิจัย ได้แก่
 - 2.1 คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 - 2.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
 - 2.3 ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านทัศนศิลป์ จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการ จำนวน 1 คน และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 - 2.4 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
3. ตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)
4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive)

5. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

6. ได้กรอบแนวคิดซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่เชิงเนื้อหา และเชิงกระบวนการ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และวิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ศิลปิน เจ้าของ ผู้จัดการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ ที่จัดแสดงผลงานด้านทัศนศิลป์ และเปิดดำเนินการมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 46 แห่ง (Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre, 2023) ซึ่งจากการตรวจสอบโดยนักวิจัย พบว่า ตามรายชื่อดังกล่าวมีหอศิลป์ที่ดำเนินกิจการในเชิงพาณิชย์มาเป็นเวลามากกว่า 5 ปี เพียง 10 แห่งเท่านั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอ้างอิงด้วยบุคคล และผู้เชี่ยวชาญ (Snowball Sampling) โดยผู้วิจัยต้องค้นหาตัวอย่างแรกที่ตรงกับเกณฑ์ในการวิจัย คือ หอศิลป์ที่ดำเนินกิจการในเชิงพาณิชย์มาเป็นเวลามากกว่า 5 ปี ผู้วิจัยจึงได้ทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับแรก คือ หอศิลป์เอมเจริญ เนื่องจากผู้ก่อตั้ง คือ นายประเทือง เอมเจริญ เป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ จนได้รับการยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) เมื่อปี พ.ศ. 2548 และเป็นหอศิลป์ที่มีผลประกอบการทางธุรกิจที่มีมูลค่าสูง และเมื่อได้ข้อมูลจากตัวอย่างแรกแล้ว ผู้วิจัยจึงสอบถามถึงตัวอย่างถัดไป โดยให้ตัวอย่างแรกเป็นผู้เสนอแนะหอศิลป์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ เป็นที่รู้จัก และเป็นที่ยอมรับในวงธุรกิจหอศิลป์เชิงพาณิชย์ ทำให้ได้ตัวอย่างที่ 2 และใช้วิธีเดียวกันนี้เพื่อหาตัวอย่างที่ 3 ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งข้อมูลถึงจุดอิ่มตัว ซึ่งเกณฑ์การอิ่มตัวของข้อมูล คือ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีประเด็นคำตอบเหมือนกัน ไม่พบประเด็นใหม่ จึงหยุดสัมภาษณ์ (Sutheewasinnon & Pasunon, 2016) ซึ่งในการเก็บข้อมูลมีหอศิลป์จำนวน 7 แห่งที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเรียงตามลำดับการให้ข้อมูลดังนี้ 1) หอศิลป์เอมเจริญ 2) หอศิลป์ร่วมสมัยอาร์เดล 3) พิพิธภัณฑศิลป์เชียงใหม่ 4) เสนศิลป์ใจของ 5) พิพิธภัณฑสถานบ้านจำนงค์ 6) หอศิลป์อินสนธิ์ วงศ์สาม และ 7) พิพิธภัณฑศิลป์ 129 ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือจากแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูล และแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผ่านการตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิจัย จากนั้น ได้นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ทำการประเมิน และตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) การใช้ภาษา เพื่อตรวจสอบข้อคำถาม และเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์กับการนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยแบบสัมภาษณ์ในงานวิจัยนี้มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งมากกว่า 0.50 จึงถือว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา (Suriyawong et al., 2009)

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็น ศิลปินเจ้าของ ผู้จัดการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ ที่จัดแสดงผลงานด้านทัศนศิลป์ และเปิดดำเนินการมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอ้างอิงด้วยบุคคล และผู้เชี่ยวชาญ จนกระทั่งข้อมูลถึงจุดอิ่มตัว โดยมีอุปกรณ์ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เครื่องบันทึกเสียง สมุดจดบันทึก และกล้องถ่ายภาพ โดยทำการขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนดำเนินการ ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการถอดความและวิเคราะห์ผลทุกครั้งหลังการสัมภาษณ์ แล้วนำผลนั้นมาเปรียบเทียบกับผลการถอดความและวิเคราะห์ข้อมูลที่ดำเนินการโดยผู้ร่วมวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญด้านการถอดความ จนกระทั่งการสัมภาษณ์ดำเนินถึงหอศิลป์แห่งที่ 7 ข้อมูลถึงจุดอิ่มตัวจึงได้ยุติการเก็บข้อมูล

การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งเลือกใช้

- 1) รูปแบบการตรวจสอบด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation)
- 2) รูปแบบการตรวจสอบด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) และ 3) ทวนสอบ

ความถูกต้องของการถอดความกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เมื่อการสัมภาษณ์ดำเนินถึง หอศิลป์แห่งที่ 7 พบว่า ข้อมูลถึงจุดอิ่มตัวจึงได้ยุติการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive) และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและข้อมูลมือสอง (Secondary Data) มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยข้อมูลทั้งหมดจะต้องผ่านการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เรียบร้อยแล้ว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์

1. องค์ประกอบชี้วัดความสำเร็จของการประกอบการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ จากการศึกษาหอศิลป์ 7 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้มีการแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบชี้วัดความสำเร็จของการประกอบการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ ดังนี้

1) หอศิลป์มีรายได้จากการประกอบกิจการที่เพียงพอต่อรายจ่าย และสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตัวเอง โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

2) หอศิลป์มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในทางที่ดี โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.86

3) หอศิลป์สามารถสร้างความพึงพอใจให้ผู้ชมได้รับความรู้ลึกเชิงบวก เช่น มีความรู้สึกที่ดีต่อศิลปิน ผลงานศิลปะ และบรรยากาศภายในหอ เป็นต้น โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.57

4) หอศิลป์มีจำนวนผู้เข้าชมเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่คาดหวัง โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.57

5) การบอกต่อ และชักชวนโดยผู้ที่เคยเข้าชมหอศิลป์ ให้แก่ผู้ที่ยังไม่เคยเข้าชม โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.29

6) หอศิลป์สามารถสนับสนุนให้มีคนสนใจศิลปะเพิ่มขึ้น จากการเผยแพร่ผลงานศิลปะผ่านกิจกรรม และนิทรรศการต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 14.29

7) หอศิลป์มีจำนวนผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงเพิ่มขึ้น ตามระยะเวลาที่ตั้งเป้าหมาย โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.29

8) หอศิลป์สามารถยกระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะให้แก่เยาวชน นักเรียน และนักศึกษา ให้มีคุณภาพทัดเทียมสากล โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.29

2. ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบชีวิตความยั่งยืนของการประกอบการหอศิลป์เชิงพาณิชย์

จากการศึกษาหอศิลป์ 7 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 7 ราย ได้มีการแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบชีวิตความยั่งยืนของการประกอบการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ ดังนี้

1) หอศิลป์มีเงินทุนหมุนเวียน เพื่อให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.57

2) ผู้ประกอบการหอศิลป์มีแรงผลักดัน (Passion) ในการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง เพราะหากศิลปินยังมีพลังในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างต่อเนื่อง และมีคุณภาพจนเป็นที่ประจักษ์ ก็จะเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความยั่งยืนได้ โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.57

3) หอศิลป์มีการสืบทอดการประกอบกิจการให้แก่ทายาท หรือผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของกิจการ โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.29

4) หอศิลป์มีความสามารถในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ด้าน เช่น มีอาคาร และสิ่งก่อสร้างเพิ่มขึ้น และอยู่ในสภาพสมบูรณ์ หอศิลป์มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมากขึ้น หอศิลป์สามารถจัดกิจกรรมที่มีคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง เป็นต้น โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.29

5) หอศิลป์มีแนวโน้มของผลประโยชน์ในเชิงบวก มีผลกำไรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.29

6) หอศิลป์มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักเพิ่มขึ้นตามระยะเวลา และต้องมีการประเมินผล โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.29

7) หอศิลป์มีความสามารถในการสร้างสมดุลรายรับ และรายจ่าย โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.29

3. ข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ของหอศิลป์ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แสดงความคิดเห็นว่า การสร้างอัตลักษณ์ มีผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ เนื่องจากการสร้างอัตลักษณ์เปรียบเสมือนการสร้างตราสินค้าให้เป็นที่จดจำของลูกค้า อัตลักษณ์ของหอศิลป์เชิงพาณิชย์แต่ละแห่งจะสามารถบ่งบอกถึงรสนิยมของผู้สร้างที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งหอศิลป์เชิงพาณิชย์ที่มีอัตลักษณ์ที่ชัดเจนจะมีโอกาสดำเนินการ ได้ยั่งยืน และประสบความสำเร็จ

4. ข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการจัดการด้านสถานที่ต่อ ความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แสดงความคิดเห็นว่า การจัดการด้านสถานที่ มีผลต่อความสำเร็จและการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิง

พาณิชย์ เนื่องจากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่เป็นองค์ประกอบที่สามารถส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่หอศิลป์ จึงควรมีการพัฒนาบริเวณโดยรอบให้สะอาด สวยงาม และมีการดูแลอย่างสม่ำเสมอ

5. ข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการ และกิจกรรมเชิงปฏิบัติการต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แสดงความคิดเห็นว่า การจัดนิทรรศการ และกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ มีผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ เนื่องจากเป็นสิ่งที่สามารถดึงดูดคนให้เข้ามาใช้บริการได้มากกว่าการเข้าชมผลงานศิลปะเพียงอย่างเดียว การจัดนิทรรศการ และกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ ทำให้หอศิลป์ก็จะมีกลิ่นอายเคลื่อนไหว เป็นการกระตุ้นความสนใจจากกลุ่มลูกค้าทั้งเก่าและใหม่ให้มาใช้บริการหอศิลป์เพิ่มขึ้น

6. ข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการมีอยู่ของภัณฑารักษ์ต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แสดงความคิดเห็นว่า ภัณฑารักษ์ มีผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ เพราะภัณฑารักษ์จะเป็นผู้กำหนดเนื้อหา การนำเสนอผลงาน และการจัดนิทรรศการ เพื่อประมวลออกมาเป็นนิทรรศการที่เหมาะสม หรืออาจกล่าวได้ว่า ภัณฑารักษ์เป็นผู้สื่ออัตลักษณ์ของหอศิลป์ และนำเสนอคุณค่าของผลงานที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ในแง่มุมที่น่าสนใจ รวมถึงอาจเป็นผู้นำชมผลงานด้วย

7. ข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แสดงความคิดเห็นว่า สิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการ มีผลต่อความสำเร็จและการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ เนื่องจากสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยที่จะสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า เป็นการแสดงถึงคุณภาพของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ประการหนึ่ง ส่วน

การบริการของบุคลากรของหอศิลป์เชิงพาณิชย์เปรียบเสมือนตัวแทนของเจ้าของ หากสามารถให้การบริการที่ดีแก่ลูกค้าก็จะก่อให้เกิดความประทับใจ ส่งผลต่อความพึงพอใจ และการตัดสินใจกลับมาใช้บริการซ้ำในอนาคต

8. ข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการสื่อสารการตลาดต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แสดงความคิดเห็นว่า การสื่อสารการตลาด มีผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ เพราะเป็นการสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้ลูกค้าเกิดการรู้จัก และใช้บริการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ หากหอศิลป์เชิงพาณิชย์มีบุคลากรที่ทำหน้าที่สื่อสารการตลาดที่มีความเข้าใจงานศิลปะ เข้าใจจุดมุ่งหมายของศิลปิน เข้าใจความต้องการของลูกค้า และสามารถสื่อสารสิ่งที่หอศิลป์เชิงพาณิชย์ต้องการนำเสนอไปยังกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้ลูกค้าเกิดการยอมรับในคุณค่าของผลงานศิลปะจนเกิดการซื้อหา และใช้บริการ ซึ่งในปัจจุบันเป็นยุคของเครือข่ายสังคมออนไลน์ จึงสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มผู้สนใจงานศิลปะผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ นั้นแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว

9. ข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยอื่นที่มีผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเสริมประเด็นเพิ่มเติม ต่อข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยอื่นที่มีผลต่อความสำเร็จและการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ ดังนี้

1) ความเชื่อมั่น และความตั้งใจของเจ้าของในการประกอบการ เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ เนื่องจากหอศิลป์มักเกิดจากคนทำงานศิลปะ ที่อยากมีพื้นที่ในการนำเสนอผลงานศิลปะของตนเอง หรือเกิดจากนักสะสมผลงานศิลปะที่ต้องการเผยแพร่ผลงานที่ตนเองได้เก็บสะสมไว้ให้ผู้อื่นได้ชื่นชมด้วย ดังนั้นความตั้งใจจึงนับเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง

2) บุคลากรมีทัศนคติที่ดี มีใจรักในการบริการ สามารถสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าได้ ก็จะส่งผลให้ลูกค้าเกิดความประทับใจ เกิดการบอกต่อหรือมาใช้บริการซ้ำ

10. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการสร้างความสำเร็จของการประกอบการหอศิลป์เชิงพาณิชย์

1) รัฐบาลควรให้ความสำคัญ และสนับสนุนวงการศิลปะอย่างจริงจัง ตลอดจนช่วยเหลือเรื่องการลดภาษีส่งออก และภาษีนำเข้าผลงานศิลปะ ก็จะสามารถเอื้อให้ผู้ประกอบการหอศิลป์เชิงพาณิชย์สามารถดำเนินกิจการได้อย่างราบรื่น และเป็นการสนับสนุนวงการศิลปะให้มีการขยายตัวทางการซื้อขายมากยิ่งขึ้น

2) รัฐบาล และเอกชน ควรสร้างความร่วมมือกันอย่างจริงจัง ชัดเจน และเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมวงการศิลปะในประเทศไทย โดยภาครัฐเป็นผู้วางนโยบาย เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการประกอบกิจการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ ส่วนภาคเอกชนร่วมมือกันขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์กรอบแนวคิดการจัดการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ให้ประสบความสำเร็จ และดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

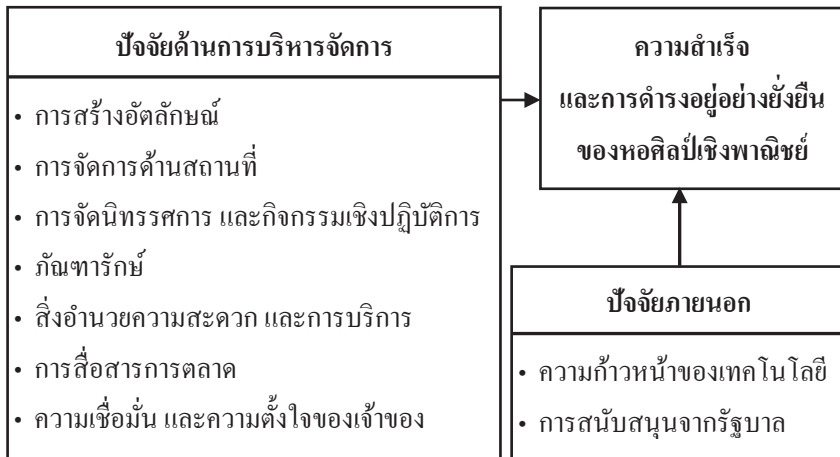
1. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การสร้างอัตลักษณ์ การจัดการด้านสถานที่ การจัดนิทรรศการและกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ ภัณฑารักษ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ การสื่อสารการตลาด และความเชื่อมั่นและความตั้งใจของเจ้าของในการประกอบการหอศิลป์เชิงพาณิชย์

2. ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ผ่านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งในปัจจุบันหอศิลป์สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารการตลาดได้ง่ายและรวดเร็ว นอกจากนี้ยังพบว่า หากรัฐบาลให้ความสำคัญ และสนับสนุนวงการศิลปะอย่างจริงจัง จะทำให้มีโอกาสดการขยายตัวทางการซื้อขายมากยิ่งขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการจัดการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ให้ประสบความสำเร็จและดำรงอยู่อย่างยั่งยืน ดังนี้

ภาพ 1

กรอบแนวคิดการจัดการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ให้ประสบความสำเร็จ และดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

การอภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์

1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยชี้วัดความสำเร็จของการประกอบการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากหอศิลป์ เห็นว่าองค์ประกอบชี้วัดความสำเร็จของการประกอบการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ ประกอบด้วย 1) หอศิลป์ต้องมีรายได้จากการประกอบกิจการที่เพียงพอต่อรายจ่าย และสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตัวเอง สอดคล้องกับ Wongchaiya (2017) ที่กล่าวว่า หนึ่งในปัจจัยชี้วัดความสำเร็จของธุรกิจ คือ ยอดขายหรือรายได้ของบริษัท บริษัทจะอยู่ได้หรือไม่ต้องขึ้นอยู่กับยอดขาย 2) หอศิลป์มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในทางที่ดี สอดคล้องกับ Petrides and Fernandes (2020) พบว่า หอศิลป์ต้องมีการจัดการชื่อเสียงของศิลปิน และการจัดการชื่อเสียงของหอศิลป์ให้เป็นที่รู้จัก มีชื่อเสียงที่ดี และ 3) หอศิลป์สามารถสร้างความพึงพอใจให้ผู้ชม

ได้รับความรู้สึกรังเกียจ และหอคิลป์มีหน้าที่ในการสร้างประสบการณ์สุนทรียะแก่สังคม (Sanserm, 2006) อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Wongchaiya (2017) ที่กล่าวว่า ปัจจัยชี้วัดความสำเร็จของธุรกิจ คือ จำนวนลูกค้าที่มาซื้อสินค้า หรือใช้บริการ

1.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอคิลป์เชิงพาณิชย์ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นประเด็นในปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างอัตลักษณ์ การจัดการด้านสถานที่ การจัดนิทรรศการและกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ ภัณฑารักษ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และการสื่อสารการตลาด พบว่า

1) การสร้างอัตลักษณ์ มีผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอคิลป์เชิงพาณิชย์ สอดคล้องกับ Thongkamnush et al. (2021) ที่พบว่า หอคิลป์ควรมีการสร้างอัตลักษณ์ เพื่อเป็นปัจจัยในการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงพิพิธภัณฑ์ และ Promso and Wannajun (2019) ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จของหอคิลป์เชิงพาณิชย์ คือ ศิลปินเป็นที่ยอมรับของสังคมจากบทบาท และการสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม และชื่อเสียงจากแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน รวมถึง Petrides and Fernandes (2020) ที่พบว่า การจัดการชื่อเสียงของศิลปิน และการจัดการด้านชื่อเสียงของหอคิลป์ให้เป็นที่รู้จัก มีชื่อเสียงที่ดี มีอัตลักษณ์ ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกอบการหอคิลป์เชิงพาณิชย์

2) การจัดการด้านสถานที่ มีผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอคิลป์เชิงพาณิชย์ สอดคล้องกับ Thitikulkasemsak (2016) ที่พบว่า หอคิลป์ควรมีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้มีความสมบูรณ์ และปรับปรุงพื้นที่ และกิจการที่เป็นรายได้เสริม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของการประกอบกิจการ

3) การจัดนิทรรศการและกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ มีผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอคิลป์เชิงพาณิชย์ ซึ่งสอดคล้องกับ Thongkamnush et al. (2021) ที่พบว่า หอคิลป์ควรมีการจัดนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ และออกแบบกิจกรรมที่เน้นสร้างความสนุกสนาน เพื่อเป็นปัจจัยในการยกระดับการท่องเที่ยว

เชิงพิพิธภัณฑ์ และ Thitikulkasemsak (2016) ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการหอศิลป์พิงพลักษ์ จังหวัดน่าน ว่าควรมีการปรับปรุงการจัดแสดงนิทรรศการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของหอศิลป์ รวมถึง Promso and Wannajun (2019) กล่าวว่า ปัจจัยที่สำคัญในการสร้างความสำเร็จของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ คือ หอศิลป์ต้องมีความเคลื่อนไหวอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง จากการจัดแสดงนิทรรศการทางศิลปะ และการเปิดพื้นที่ให้เป็นสถานที่ศึกษาดูงาน สร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4) ภัณฑารักษ์ มีผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ สอดคล้องกับ Thongkamnush et al. (2021) กล่าวว่า นักสื่อความหมายหรือภัณฑารักษ์ เป็นองค์ประกอบเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงพิพิธภัณฑ์

5) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ มีผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ สอดคล้องกับ Thongkamnush et al. (2021) กล่าวว่า สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในพิพิธภัณฑ์ เป็นองค์ประกอบเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงพิพิธภัณฑ์ อีกทั้ง Tiptong (2020) กล่าวว่า สักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีผลต่อศักยภาพในการพัฒนาบ้านศิลปินเป็นแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ Cherdchookitkul et al. (2017) กล่าวว่า การให้บริการอย่างสม่ำเสมอ การให้บริการอย่างทันการณ์ ความเพียงพอของการให้บริการ ความต่อเนื่องของการให้บริการ การบริการอย่างก้าวหน้า ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งบริการ ความสะดวก และสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งบริการ คือปัจจัยยกระดับการให้บริการพิพิธภัณฑ์อุทยานการเรียนรู้กรุงเทพมหานครเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

6) การสื่อสารการตลาด มีผลต่อความสำเร็จ และการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ สอดคล้องกับ Han (2023) ที่พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จของธุรกิจ และเพิ่มยอดขายของผลงานศิลปะ คือ วิธีการทางการตลาดที่รวมถึงกลยุทธ์ในการกำหนดราคา การเลือกผลงานที่จะนำเสนอ โดยมุ่งให้ทำการตลาดโดยเน้นผู้บริโภค

1.3 ด้านปัจจัยภายนอก ที่มีข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูลสำคัญถึงการสร้างความสำเร็จของการประกอบการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ คือ รัฐบาลควรให้ความสำคัญและสนับสนุนวงการศิลปะอย่างจริงจัง สอดคล้องกับ Promso and Wannajun (2019) ได้ศึกษาพัฒนาการสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม และการดำรงอยู่ของหอศิลป์ทวี รัชนิกร พบว่า ปัจจัยหนึ่งของการดำรงอยู่ของหอศิลป์ทวี รัชนิกร คือ การได้รับการสนับสนุนจากเครือข่าย และนโยบายของภาครัฐ อีกทั้งยังเห็นควรแต่งตั้งหน่วยงานที่ดูแล และรับผิดชอบในการช่วยเหลือโดยตรง โดยใช้การบูรณาการให้เข้าถึงได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนช่วยเหลือเรื่องการตลาดยี่สงออก และภานำเข้าผลงานศิลปะ ก็จะสามารถเอื้อให้ผู้ประกอบการหอศิลป์เชิงพาณิชย์สามารถดำเนินกิจการได้อย่างราบรื่น และเป็นการสนับสนุนวงการศิลปะให้มีการขยายตัวทางการซื้อขายมากยิ่งขึ้น

ข้อจำกัดในงานวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ และพัฒนารอบแนวความคิดการจัดการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ให้ประสบความสำเร็จ และดำรงอยู่อย่างยั่งยืน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญต้องมีลักษณะ หรือคุณสมบัติที่เฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งจากการตรวจสอบฐานข้อมูลของ Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre (2023) พบว่ามีหอศิลป์เชิงพาณิชย์ ที่จัดแสดงผลงานด้านทัศนศิลป์ และเปิดดำเนินการมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 46 แห่ง และเมื่อตรวจสอบการคงอยู่ของการดำเนินธุรกิจโดยนักวิจัย พบว่า ตามรายชื่อดังกล่าวมีหอศิลป์ที่ดำเนินกิจการในเชิงพาณิชย์มาเป็นเวลามากกว่า 5 ปี เพียง 10 แห่งเท่านั้น ด้วยข้อจำกัดด้านจำนวนผู้ให้ข้อมูล อีกทั้งการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงลึก ผู้วิจัยจึงใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย และตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในด้านวิชาการ และการจัดการ โดยสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาหอศิลป์เชิงพาณิชย์ให้ประสบความสำเร็จ และดำรงอยู่อย่างยั่งยืนผ่านการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ ผลจากการพัฒนารอบแนวคิดสามารถใช้เป็นต้นแบบสำหรับการศึกษาเชิงลึกด้านการบริหารจัดการหอศิลป์ในประเทศไทย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ และความยั่งยืนของหอศิลป์ หรือศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีการดำเนินงานหอศิลป์ต่างประเทศ เพื่อหาแนวทางพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของหอศิลป์เชิงพาณิชย์
2. การใช้ประโยชน์เชิงการจัดการ โดยผู้ประกอบการหอศิลป์สามารถนำปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ และความยั่งยืนไปปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อ ความสำเร็จ และความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

1. ควรรนำกรอบแนวความคิดที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้บริการหอศิลป์เชิงพาณิชย์ถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้บริการ หรือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกเข้าชมหอศิลป์เชิงพาณิชย์ในประเทศไทย
2. การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ในภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศ หรือเปรียบเทียบกับต่างประเทศ

References

- Apichatkriengkrai, W. (2016). *109 years the life and spirit of Professor Silpa Bhirasri*. Yearbook Publisher. [in Thai]
- Cherdchookitkul, K., Jirawatmongkol, S., & Pavapanunkul, S. (2017). Administration and communication management factors of Bangkok Metropolitan City Museum for creative tourism. *Dusit Thani College Journal*, 11(1), 80-96. [in Thai]
- Han, S. (2023). Factors influencing oriental art gallery business and strategies to promote sales of oriental art works. *Journal of Industrial and Economic Research*, 14(5), 11-18.
- Mukdamanee, V. (2012). *Gallery*. 37th Thai encyclopedia for youth. [in Thai]
- Petrides, L., & Fernandes, A. (2020). The successful visual artist: The building blocks of artistic careers model. *The Journal of Arts Management, Law, and Society*, 50(6), 305-318.
- Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre. (2023). *Museum database*. www.sac.or.th/portal/th.
- Promso, S., & Wannajun, S. (2019). The development into arts and culture learning centers and the existence of the Thawee Rajaneekorn's Gallery. *Institute of Culture and Arts Journal, Srinakharinwirot University*, 21(2), 55-67. [in Thai]
- Rohitasuk, S. (2014). *The history of art competitions in Thailand from the late 1930s to 1980s*. Chulalongkorn University. [in Thai]
- Sanserm, S. (2006). The development of contemporary art museum and gallery to be a lifelong learning resources. *BU Academic Journal*, 5(2), 61-72. [in Thai]

- Supanakorn, W. (2018). *The private art gallery in Bangkok: Management and presence in Thai contemporary culture*. Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Suriyawong, S., Reuangsi, S., & Settawong, P. (2009). *Educational research methodology*. Academic Promotion Center Publishing. [in Thai]
- Sutheewasinnon, P., & Pasunon, P. (2016). Sampling strategies for qualitative research. *Parichaart Journal, Thaksin University*, 29(2), 31-48. [in Thai]
- Thitikulkasemsak, S. (2016). *Efficiency management guideline for Ping Prung Art Gallery, Nan Province*. Chiang Mai University. [in Thai]
- Thongkamnush, T., Buddhahumbhitak, K., & Apichayakul, O. (2021). Promoting of museum tourism in Thailand with the concept of destination museum. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University*, 15(1), 38-52. [in Thai]
- Tiptong, T. (2020). The network development of tourist routes on the way home arts of Lanna artists. *Journal of Buddhist Studies*, 11(2), 311-324. [in Thai]
- Wongchaiya, S. (2017). *The influences of business strategies and entrepreneur characteristics on the business success of small and medium enterprises*. Ubon Ratchathani University. [in Thai]

Authors

Yaowapapan Pongchongmit

Faculty of Administrative Science, Kalasin University

Tel: 0935294499

E-mail: Mamioh002@gmail.com

Ampasri Phokha

Faculty of Administrative Science, Kalasin University

Tel: 0816016724

E-mail: Ampasriphokha@gmail.com